

En släpvcagn fylld med satir rullar just nu genom Sverige. Fem satirtecknare medverkar med över 70 verk. Det är vandringsutställningen Väsas pennan som är på en resa för demokrati och yttrandefrihet.

Vässade pennor för yttrandefrihet

Det var i april vernissagen hölls i Barkhyttans bygdegård, Hofors kommun i Gävleborgs bygdegårdsdistrikt. I Hofors utbildade sig också en av de medverkande satirtecknarna – Marja Nyberg. Inför vernissagen sa hon:

– Det väldigt spännande att min serie Fadäsen ska få vara med på denna viktiga expedition i demokratis och yttrandefrihetens tecken – och ja, för att inte tala om ärofylt. För mig är serier den perfekta satirformen eftersom den med små medel kan göra de svåraste frågorna mer lättillgängliga.

Så här långt har turnén tagit utställningen till Oaxen i Stockholms skärgård under några sommarveckor, vidare till Västra Götaland, Värmland och Kronoberg.

– EWK:s mäterliga förmåga att skildra människor och

fenomen på ett för betraktaren tydligt och gripande sätt gjorde honom världsberömd och han har tre gånger begåvats med titeln världsmästare i sin genre. Urval av hans teckningar har visats på många utställningar i Sverige och han är också representerad på ett antal museer i skilda delar av världen. Och nu har vi fått visa denna fina utställning i bygdegårdar här i länet, säger Christine Hansson, kulturansvarig i Kronobergs bygdegårdsdistrikt.

Grunden i utställningen utgörs av verk av den internationellt erkände satirtecknaren Ewert Karlsson (1918–2004), mer känd under pseudonymen EWK. I Väsas pennan får han sällskap av fyra nu verksamma satirtecknare – Max Gustafson, Sara Granér, Magnus Bard och Marja Nyberg.

– Jag tycker att det är ett

väldigt roligt sammanhang med en turnerande utställning som når platser utanför storstäderna. Jag tror att vi på olika sätt behöver bearbeta och prata om det som händer med våra liv och samhällen. Satiren är ett sätt att ta hand om våra erfarenheter och reflektera över vad som händer. Ibland kan satiren tända nya lampor eller fånga upp en känsla som vi gått runt med. Den kan också sammanfatta tankar och resonemang och skala fram en kärna som vi behöver se, säger Sara Granér.

I slutet av april 2020 kommer Väsas pennan till Halland och bland annat Glommens bygdegård. Där kommer Sara Granér medverka i ett samtal med Orla Vigsö, professor på Göteborgs universitet, som bland annat forskar i svenska dagstidningars användande av

FAKTA

Väsas pennan genomförs genom stöd via Landlotten, Kulturrådet och LRF samt i samarbete med EWK-sällskapet, Arbetets Museum, EWK-museet/Centrum för politisk illustrationskonst, Galago och Studieförbundet Vuxenskolan.

satirteckningar från 1890 till idag. Men innan dess är utställningen i Kalmar län, Skåne och Blekinge.

I Bjursnäs bygdegård, som ligger i Kalmar kommun, planeras det för politikerdebatt om konst och politik, föredrag, workshops för skolelever i Södermøre med vernissage för deras verk, och studenter från Linnéuniversitetet som ska bli bildlärare kommer att ställa ut sina karikatyrporträtt.

– Jag vill att det ska hända mycket som gör att många olika grupper kommer kunna ta del av utställningen, säger Anna Eskilsson från Bjursnäs bygdegårdsförening.

Södermøre kommunalnämnd håller sitt sammanträde i bygdegården medan utställningen pågår. Ett möte öppet för allmänheten. Nämndmö-

I värmländska Älvenäs bygdegård kom författaren och poeten Bengt Berg. Bygdegårdsdistriktets ordförande Andreas Pettersson ledde samtalet som kom att kretsa kring demokrati och yttrandefrihet.

Foto: Kai Zimmer

Snart är det dags för föreställning i Elofsrud bygdegård. När Vässa pennan var i Värmland gjordes ett samarrangemang med medel från Kultur på landsbygd, en regionalt finansierad arrangörsverksamhet. Till Älvenäs bygdegård kom Västanå Teater och i Elofsrud medverkade Teater Dos.

tet övergår i en "Guldstund", en gala som uppmärksammar anställda, föreningar och företagare i bygden.

Anna blev snabbt intresserad av utställningen och ville ha den till föreningen.

– Jag brinner själv för kulturen och vill att bygdegården ska vara en mötesplats för kultur i olika former och för personer med olika ålder och bakgrund. Konstutställningar lockar inte de stora massorna i vanliga fall men jag hoppas att Vässa pennan kan locka även de som vanligtvis inte går på konstutställningar. Dels genom att vara på en plats nära hemma, där man kanske har varit förut i andra samman-

hang, dels därför att satirkonsten är föreställande, humoristisk och omedelbar och de konstnärer som medverkar är kända för många. Jag hoppas också att konstintresserade kan komma lite mer långväga ifrån och upptäcka Bjursnäs bygdegård, säger hon.

För Anna blir Vässa pennan ett sätt att lyfta viktiga frågor i samhället:

– Det viktiga temat tilltalar mig mycket! Samtal och reflektion mellan människor om demokrati, yttrandefrihet, jämlikhet, hållbarhet och alla människors lika värde behövs. Bygdegårdarna har en viktig roll att spela här.

STEFAN LÖFGREN

TURNÉPLAN VÅREN 2020

Norra Kalmars bygdegårdsdistrikt

Januari–februari: Vena bygdegård, Hulfsfreds kommun, och Frödinge bygdegård, Vimmerby kommun

Södra Kalmars bygdegårdsdistrikt

25 januari–2 februari: Bjursnäs bygdegård, Kalmar kommun

Skånes bygdegårdsdistrikt

25 februari–3 mars: Boalt bygdegård, Östra Göinge kommun

6–8 mars: Förslövs bygdegård, Båstads kommun

9–15 mars: Solvalla bygdegård, Sjöbo kommun

16–22 mars: Börringe bygdegård, Svedala kommun

Blekinge bygdegårdsdistrikt

Mars–april: Hörvik-Krokås hembygdsgrd, Sölvesborgs kommun, och Bräkne-Hoby bygdegård, Ronneby kommun

Hallands bygdegårdsdistrikt

20 april–3 maj: Glommens bygdegård, Falkenbergs kommun

4–10 maj: Hälleviks samlingslokal, Kungsbacka kommun

FRÅGESPALT

Frågespalten finns till för alla medlemmar som vill ställa bygdegårdsrelaterade frågor. Det kan handla om allt från juridik, ekonomi och fastighetsfrågor, till kulturverksamhet och ungdomsutveckling. Skicka din fråga till tipsa@bygdegardarna.se

Hur ska vi hantera Dataskyddsförordningen (GDPR)?

Jag är kassör i en bygdegårdsförening och det dök upp en fråga om hur vi hanterar GDPR och jag letar efter text att hänvisa till på riksförbundets hemsida.

Vi vill spara sommaradress, permanentadress, telefonnummer och mailadress i syfte att kunna kommunicera med medlemmarna om föreningen och de aktiviteter vi planerar. Dessutom behöver vi spara information för varje medlem om medlemsavgift betalats eller inte för att kunna skicka ut eventuell påminnelse. Som jag förstår det räcker det med att ha en bra förklaring över varför vi lagrar uppgifterna. Det vore toppen om det finns en generell text att hänvisa till!

Svar

Tack för en aktuell och viktig fråga.

Lagen säger att man får hantera personuppgifter så länge man har laglig grund för att göra detta. Avtal, samtycke och intresseavvägning är de tre lagliga grunderna som ni kan använda för ert ändamål i bygdegården. Genom ett avtal (exempelvis transaktion för medlemskap) tar ni in vissa personuppgifter. Via samtycke kan person godkänna att ni får hantera personuppgifter. Intresseavvägning betyder att ni som förening har rätt att hantera personuppgifter i relation till vad som är rimligt för att kunna administrera medlemskapet, exempelvis för att kunna bjuda in till möten och dylikt.

De personuppgifter du nämner som ni vill registrera går alltså bra att göra. Några saker är viktigt att tänka på: Informera era medlemmar om att ni hanterar personuppgifter och varför. Rensa ert medlemsregister och andra personuppgifter varje år så att inga gamla uppgifter ligger kvar om personer som valt att lämna. Lämna aldrig ut personuppgifter till tredje part. Skriv gärna en egen personuppgiftspolicy som ni hänvisar era medlemmar till. Mall finns på hemsidan:

bygdegardarna.se/foreningsarbete/personuppgiftshantering
KARIN FÄLLDIN

Vi har möbler till samlingslokalen!

Fällbord, stapelstolar, fixbord original, kopplingsbeslag mm.

- Bord med mått och utförande enligt Ert önskemål.

Till marknadens bästa pris så klart!

Klippans Inredningstjänst AB

Kontakta Paul Lindholm för priser och broschyrer
Montörgatan 22, 264 70 Klippan • 0435-210 01 • 0727-16 47 66
www.stolarobord.n.nu • klippan.inredningar@sverige.net